

Haavansahajumi

Aspbarkgnagare

Xyletinus tremulicola

Luontodirektiivin laji (liite II)

BOR suojelutaso epäsuotuisa riittämätön, vakaa

Koodi: 0000

Rauhoitettu (LSA 471/2013)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 471/2013)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Luonnehdinta

Haavansahajumi on puunkaivajiin (Anobiidae) kuuluva pieni, noin 4 mm pitkä, mustanruskea kovakuoriainen. Suvun Suomessa tavattavat kuusi lajia ovat ulkomuotonsa perusteella vaikeita erottaa toisistaan, mutta haavansahajumi on ainoa joka elää haavan kuoressa. Yleensä kuoriaisen tunnistaa puun kuoreen syntyneistä lentorei'istä.

Elinympäristö ja levinneisyys

Haavansahajumi elää vaurioituneissa tai kuolleissa haavan rungoissa paksussa kuoressa. Lajia tavataan yleensä pystyissa, harvemmin kaatuneissa rungoissa. Se näyttää suosivan järeitä runkoja ja aurinkoisia paikkoja. Laji on löydetty Suomesta ensimmäisen kerran vasta 1990-luvulla. Nykyisin se tunnetaan yli kymmenestä paikasta. Uusia löytöjä on edelleen odotettavissa Keski-Suomesta, Pohjois-Savosta, Pohjois-Karjalasta, Kainuusta ja Etelä-Lapista. Haavansahajumi tunnetaan Suomen lisäksi ainoastaan Ruotsista.

Nykytila ja uhkatekijät

Haavansahajumi on luultavasti kärsinyt vanhojen riittävän paksukuoristen haapojen vähentymisestä. Muutama tunnettu esiintymispaikka on avohakkuualueilla, joilla laji ei säilyne kovin pitkään. Muut tunnetut esiintymät kuuluvat Natura 2000 -alueisiin.

Hoitosuositukset

Haavansahajumi on rauhoitettu ja erityisesti suojeltava luontodirektiivin laji. Järeiden haapojen jättäminen hakkuun yhteydessä sekä aukolle että aukon reunoille lisää haavansahajumin elinmahdollisuuksia. Vanhojen haapojen ympäristön avaaminen harvennuksen ja rai-vauksen yhteydessä on myös suositeltavaa.

Lähteet

Ilmonen, J., Rytteri, T. & Alanen, A. (toim.). 2001. Luontodirektiivin kasvit ja selkärangattomat eläimet – Suomen Natura 2000 -ehdotuksen luonnontieteellinen arviointi. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 510. 177 s.